

LÍBIA ÉS NÉPEINEK TÖRTÉNETE: A SEBEZHETŐSÉG FELÉ VEZETŐ ÚTON

BÁLINTKÁSA*

Kivonat

A jelenleg is zajló líbiai polgárháború egy végeláthatatlan labirintusnak mutatkozhat a külső szemlélők számára, melyben az egyetlen biztos pontnak a Kadhafi erőszakos eltávolításával fémjelzett kiindulópont tűnik. Még ma is nehéz olyan átfogó elemzéseket találni, melyek a társadalomban lezajlott folyamatokat górcső alá vennék mintegy megkísérelve a kauzalitás megértését. Éppen ezért, ez a munka erre tesz kísérletet, s egészen az Ottomán időkig nyúlik majd vissza, hogy elősegítse a három nagy területen élő különböző törzsek és népcsoportok kapcsolatát és szabályait, s persze azok alakulását az évszázadok során. A cikk központi gondolateleme, hogy noha ezek sokat fejlődtek, a folyamat és a jelenlegi státusz sem hasonlítható az Európai társadalmak fejlődésének történetéhez. Ezzel együtt a cikk szilárdan érvelni fog amellyel, hogy noha a mai tendenciák máshogy sugallják, a líbiai polgárháború még mindig egy alapvetően líbiai gyökerekkel rendelkező konfliktus, melynek megoldása csakis belsőleg lehetséges.

Kulcsszavak: Líbia, Ottomán Birodalom, Olasz gyarmatosítás, Kaddáfi, olajgazdaság

A tanulmány vázlatja

Bevezetés

Oszmán évszázadok

Olasz ambíciók: az újkoloniális vezér

Az első kísérlet a saját kormányzásra

Puccs és forradalom

A zöld könyv és a harmadik univerzális elmélet

A régi politika gazdasági kísérletei és hiányosságai az új korban

A polgárháború felé vezető úton: az elkerülhetetlen felkelés

A törzsiség szerepe

Az új polgárháború

Befejezés

*

Introduction

Líbia történelme könnyű terepet biztosít a túlságos egyszerűsítés, általánosítás és az átfogó vizsgálódás hibáihoz. Ezek kombinációja gyakorta vezet megtévesztő konklúziókhoz és téves analógiákhoz, a hiányos benyomásokhoz, téves értelmezésekhez. Ezek egyike Kadhafi hírhedt uralkodása köré csoportosítható. Ezzel együtt a 2011 utáni heves ellentétek és zavargások csak akkor érthetők meg igazán, ha a törzsi és egyéb népcsoportok valamint egyéni gyökereket megvizsgáljuk az Ottomán birodalom, az olasz gyarmatosítás, a sikertelen monarchia és a diktátorság kontextusában. Csakis akkor érthető meg egyértelműen Líbia útja ebbe a jelenlegi útvesztőbe. A népek állama és annak sokszor ellentmondásos ideológiája sokszor bizonyult az ország hiányzó fejlettsége mögött meghúzódó fő okként, mely megmutatkozott az intézményi tapasztalatlanságban és a jelen lévő túlzott támaszkodásban a családokat és más kisebb társadalmi

*A szerző: Kása Bálint (Zalaegerszeg, 1992) – A Corvinus Egyetem nemzetközi kapcsolatok szakos doktorandusz hallgatója, szakterülete a líbiai proxy háború.

csoportokat illetően egy központi kormányzat helyett (Harris, 1986). Mindazonáltal, a következő bekezdések be fogják mutatni a kellemetlen történelmi tapasztalatokat, a gazdasági függetlenséget és a kialakult autokratikus vezetést melyek mind hozzájárultak a társadalomban megtalálható mély feszültséghez, ami végül egy polgárháborúhoz vezetett.

*

Befejezés

A társadalmi dinamikák taglalása egyértelműen bizonyította, hogy a líbiai népcsoportok egymással tartott kapcsolata ellentétekkel erősen túlfűtött, nem egyszer vélt történelmi elnyomásérzeten és igazságtalanságokon alapszik. Ezek felismerése és megértése nélkülözhetetlen hiszen az ország sebezhetőségének felméréséhez, valamint a konfliktus megoldásának érdekében. A kérdés, miszerint a Kadhafival szembeni felkelés elsősorban belülről lett-e kezdeményezve vagy sem, vitatható. Mindazonáltal, a külső szereplők számának folyamatos emelkedése (legyen az intervenció direkt vagy indirekt) egyre kevesebb esetben vitatható. A líbiai polgárháború a fentebb gyökeredző sebezhetőségek segítségével egy klasszikus proxy eset lett.

*

A tanulmány teljes terjedelmében angol eredetiben letölthető és olvasható.

© DKE 2021

Levél: [dke\[at\]southeast-europe.org](mailto:dke[at]southeast-europe.org)

A folyóirat: <http://www.southeast-europe.org>

Figyelem! Kedves kutató! Ha erre a tanulmányunkra hivatkozik, vagy idézi annak egy részét, kérjük, küldjön erről egy email-t a főszerkesztő részére a [dke\[at\]southeast-europe.org](mailto:dke[at]southeast-europe.org) címre. *A cikket a következőképpen idézze:*

Kása Bálint: Líbia és népeinek története: A sebezhetőség felé vezető úton. *International Relations Quarterly*, ISSN 2062-1973, Vol. 12. No. 1-2. (2021) 13 p.

Együttműködését köszönöm. *A főszerkesztő*